

РЕФЕРАТ

Звіт про НДР: 249 с., 35 рис., 45 табл., 4 додатки, 167 джерел.

Роботу спрямовано на поглиблення та вдосконалення методології проведення стратегічної екологічної оцінки (СЕО) в Україні з урахуванням досвіду впровадження СЕО в окремих країнах світу та її апробація.

Об'єктом дослідження є різномасштабні територіальні утворення та урбоєкосистеми. Пропонований підхід базується на використанні системного, стратегічного й критичного мислення, понятті інтегрованості, понять якості та безпеки життя людей. Для реалізування поставленої задачі виконано роботи з розроблення комплексної методики аналізу, прогнозування і передбачення розвитку територіальних утворень.

Розроблено моделі та методи оцінювання рівня екологічної безпеки в екологічних індустріальних системах у контексті територіального планування, методологію оцінювання впливів на навколишнє середовище при підготовці матеріалів територіального планування з урахуванням європейського досвіду. Удосконалено методи прийняття рішень для зниження суб'єктивізації результату вибору оптимального сценарію ймовірних наслідків виконання документу державного планування для довкілля та адаптовано методи передбачення для застосування у процедурі СЕО. Представлено результати розробки доповіді по СЕО для модельного регіону – Черкаської області.

ЕКОЛОГІЧНА-ІНДУСТРІАЛЬНА СИСТЕМА, ІНДЕКС, ЛАНДШАФТНЕ ПЛАНУВАННЯ, МОДЕЛЬ, НЕБЕЗПЕЧНІСТЬ, ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ, РЕГІОН, РИЗИК, СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ ПЛАН

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень та позначень	6
Вступ.....	7
Розділ 1 Методологія оцінювання екологічної безпеки територіальних утворень для проведення стратегічної екологічної оцінки	9
1.1 Розроблення принципової схеми індексної оцінки небезпечності промислових об'єктів для регіональної безпечності	9
1.2 Формування моделі виникнення ризиків негативних змін в екологічній індустріальній системі у разі взаємодії з техногенними об'єктами ...	31
1.3 Адаптація методу «індекс-ризику» для оцінювання рівня екологічної безпеки територіальних утворень для проведення СЕО	39
Висновки до розділу 1	45
Розділ 2 Розробка методології оцінки впливів на навколишнє середовище при підготовці матеріалів територіального планування з урахуванням європейського досвіду	46
2.1 Оцінка впливів на довкілля в державах Європейського Союзу.....	47
2.2 Оцінка впливів на довкілля в Україні: досвід та наукові підходи	54
2.3 Методичні підходи при проведенні процедури СЕО територіальних планів та її зміст	61
2.4 Сутність та значення матеріалів ландшафтного планування у проведенні СЕО регіону.....	68
Висновки до розділу 2	82
Розділ 3 Аналіз, прогнозування і передбачення розвитку територіальних утворень	83
3.1 Вибір оптимального сценарію ймовірних наслідків виконання документу державного планування для довкілля на основі сукупності модифікованих методів прийняття рішень	83
3.2 Виявлення взаємозв'язків і загальних тенденцій розвитку територіальних утворень на основі індикаторного підходу.....	120

3.3 Адаптовані методи передбачення для застосування у процедурі СЕО	127
3.4 Реалізація моніторингу індикаторів ймовірних сценаріїв на прикладі муніципального утворення (м. Славутич).....	135
Висновки до розділу 3	161
Розділ 4 Підготовка доповіді про СЕО на прикладі схеми планування модельного регіону	162
4.1 Схема територіального планування Черкаської області: цілі та стислий зміст	163
4.2 Опис та оцінка стану компонентів навколишнього середовища, прогноз змін без впровадження схеми територіального плану	166
4.3 Оцінка впливів схеми територіального планування Черкаської області на навколишнє середовище.....	198
Висновки до розділу 4	205
Висновки	207
Перелік посилань.....	208
Додаток А Оцінювання рівня екологічної безпеки ПС «Пічна».....	226
А.1 Особливості об'єкта.....	226
А.2 Оцінка екологічного ризику планованої ділянки. Аналіз дії пріоритетних і специфічних забруднюючих речовин.....	227
А.3 Оцінка екологічного ризику в період будівництва.....	229
Додаток Б Взаємозв'язки індикаторів розвитку територіальних утворень.....	237
Додаток В Аналіз пропозиції на ринку ВІ систем.....	246
Додаток Г ВІ система для роботи з індикаторними моделями складних систем.....	247